

بهداشت و بیماری‌ها**بررسی فراوانی انگل‌های سطحی در بچه ماهیان سفید انگشت قد رها سازی شده به رودخانه سفیدرود در استان گیلان**مهرداد اصغر نیا^۱ محدث قاسمی^۲

کارشناسان بخش بهداشت و بیماری‌های آبزیان

مؤسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، پژوهشکده آبزی پروری آبهای داخلی، سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی، بندر انزلی، ایران

چکیده :

دریای خزر بعنوان بزرگترین دریاچه بسته جهان بدلیل دارا بودن گونه های با ارزش ماهیان خاویاری و استخوانی از اهمیت فراوان شیلاتی برخوردار است. یکی از ماهیان مهم آن که نقش بسزایی در پویایی صید و صیادی حوزه جنوبی دریای خزر ایفا می نماید، ماهی سفید است. تعداد ۹۴ عدد بچه ماهی سفید بین ۱۰- ۱ گرمی بصورت زنده به آزمایشگاه انگل شناسی بخش بهداشت و بیماری‌های آبزیان پژوهشکده حمل شدند. پس از تعیین وزن، طول و ثبت سایر مشخصات مربوط به تاریخ و محل نمونه گیری، از آنها طبق اصول مرسوم در آزمایشات انگل شناسی نمونه برداری بعمل آمده، نمونه ها از قسمتهای سطحی شامل پوست، باله ها و آبششها و عدسی چشم اخذ شدند. سپس از نمونه ها بروش گسترش مرطوب لام تهیه گردیده و از طریق میکروسکوپ اقدام به مشاهده انگل‌های احتمالی نمودیم. انگلها توسط فرمالین ۴٪ و در مورد منوژنها با گلیسرین ژلاتین تثبیت شدند. تعداد ۷۴ عدد ماهی به یکی از ترماتدهای دیپلوستوموم اسپاتاسوم، پوستودیپلوستوموم، ایکتیوفتیریوس مولتی فیلیس، تریکودینا، داکتیلوژیروس، ژیروداکتیلوس آلوده بودند. تعداد انگل دیپلوستوموم جدا سازی شده ۸۸ عدد، داکتیلوژیروس ۲۸۴ عدد، ژیروداکتیلوس ۹ عدد، تریکودینا ۲۵ عدد، ایک ۶ عدد و فقط یک عدد پوستودیپلوستوموم بود. در این میان ۳۴ عدد بچه ماهی به دیپلوستوموم، ۵۷ عدد به داکتیلوژیروس، ۲ عدد به ژیروداکتیلوس، ۸ عدد ایکتیوفتیریوس، تریکودینا ۴ عدد و تنها یک عدد ماهی نسبت به پوستودیپلوستوموم آلودگی داشتند. انگل دیپلوستوموم از عدسی چشم ماهی، داکتیلوژیروس از پوست و آبشش و پوستودیپلوستوموم از پوست جدا گردید. میزان شیوع در مورد دیپلوستوموم ۳۶٫۱٪، در داکتیلوژیروس ۶۰٫۶٪ در ژیروداکتیلوس ۲٫۱٪، ایکتیوفتیریوس ۴٫۲٪، تریکودینا ۸٫۵٪ و در پوستودیپلوستوموم ۱٪ بود. شدت آلودگی در مورد انگل‌های دیپلوستوموم، داکتیلوژیروس، ژیروداکتیلوس، ایکتیوفتیریوس، تریکودینا و پوستودیپلوستوموم بترتیب برابر: ۲٫۵- ۴٫۹-۴٫۵-۳٫۱ و ۱ بود. میانگین فراوانی در خصوص این انگلها بترتیب ۰٫۹۳-۳-۰٫۰۹-۰٫۰۶-۰٫۲۶ و ۰٫۰۱ بود. همچنین محدوده انگل در انگل‌های فوق ۱-۸، ۱-۱۷، ۳-۶، ۱-۳، ۱-۷ و ۱ بوده، بیشترین تعداد ماهی آلوده مربوط به منوژن داکتیلوژیروس بوده (۵۷) و

کمترین تعداد از لحاظ آلودگی در ماهیان به ترتیب پوستودیپلوستوموم اختصاص داشت (یکعدد). نیز بالاترین نرخ شیوع، شدت آلودگی، میانگین فراوانی و تعداد انگل در اختیار داکتیلوژیروس و پایین ترین میزان پارامترهای نامبرده در پوستودیپلوستوموم مشاهده شد. فون انگلی ماهیان در منابع کوچک آبی بطور عمده شامل انگلهایی است که دارای چرخه زندگی مستقیم (بدون میزبان واسط) بوده و از تنوع چندانی برخوردار نمی باشند.

واژه های کلیدی: بررسی، انگلی، ماهی سفید، سفیدرود

